به نام خدا

سوالات آزمون نهایی درس: **علوم و فنون ادبی ۳**	تعداد صفحه: **۵**	رشته: **ادبیات و علوم انسانی / علوم و معارف اسلامی**		ساعت شروع: **۷:۳۰**
دوره دوم متوسطه – دوازدهم	تاریخ آزمون: **۱۴۰۳/۰۳/۰۸**	نام و نام خانوادگی:		مدت آزمون: **۱۰۰ دقیقه**
دانش آموزان روزانه، بزرگسال، داوطلب آزاد، آموزش از راه دور و ایثارگر داخل و خارج کشور خرداد ۱۴۰۳			مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش azmoon.medu.ir	

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	نمره
	تاریخ ادبیات (۲ نمره)	
۱	کدام مورد را می‌توان آغازگر رمان‌نویسی در دورهٔ پیش از انقلاب مشروطه دانست؟ الف) ترجمهٔ رمان‌های تاریخی ب) ترجمهٔ رمان‌های اجتماعی	۰.۲۵
۲	درست یا نادرست بودن عبارات زیر را مشخص کنید. الف) مضمون شعر شاعران دورهٔ چهارم معاصر تا انقلاب اسلامی، بیشتر نقد اجتماعی است. (درست -نادرست) ب) حماسی بودن زبان، از ویژگی‌های شعر نیمایوشیج است. (درست-نادرست)	۰.۵
۳	نوع ادبی «خداوندنامهٔ» صبای کاشانی را بنویسید.	۰.۲۵
۴	کدام یک از چهار جملهٔ مشخص‌شده دربارهٔ زندگی «علی‌اکبر دهخدا» نادرست است؟ «از پیشگامان نثر جدید فارسی است، شعر هم می‌سرود و با روزنامهٔ صوراسرافیل همکاری داشت، ۱ ۲ ۳ مجموعهٔ چرند و پرند را در روزنامهٔ سروش منتشر کرد.» ۴	۰.۲۵
۵	نام پدیدآورندگان آثار زیر در کدام گزینه به‌درستی ذکر نشده‌است؟ الف) راه آب نامه: جمال‌زاده / آتش خاموش: سیمین دانشور / زمین‌سوخته: سید مهدی شجاعی ب) دستور زبان عشق: قیصر امین پور / خواب ارغوانی: موسوی‌گرمارودی / سفر ششم: علی مؤذنی	۰.۲۵
۶	عبارت زیر دربارهٔ کدام یک از نویسندگان عصر بیداری است؟ «احیاکنندهٔ نثرفارسی است، تکلّف را در نثر از بین برد و مسائل عصر را با کاربرد زبان واصطلاحات رایج و آمیخته به شعر و ضرب المثل در آثار خود نوشت.»	۰.۲۵
۷	کدام یک از موارد زیر از آثار منظوم ادبیات انقلاب اسلامی محسوب می‌شود؟ الف) مهاجر کوچک ب) ظهور ج) ضیافت د) از آسمان سبز	۰.۲۵
	سبک شناسی (۲ نمره)	
۸	درست یا نادرست بودن موارد زیر را مشخص کنید. الف) از ویژگی‌های شعر دورهٔ انقلاب اسلامی، گرایش به عرفان و دوری از حماسه‌سرایی است. (درست -نادرست) ب) مضامین اخلاقی در دورهٔ مشروطه کارایی خود را از دست داد. (درست- نادرست)	۰.۵
۹	عبارات زیر نشان‌دهندهٔ کدام یک از سطوح زبانی، فکری و ادبی نثر ادبیات بیداری است؟ الف) طنز سیاسی - اجتماعی، از شاخه های نثر عصر بیداری است. ب) قید و بند نثر فنی و مصنوع در آفرینش آثار کنار گذاشته می‌شود.	۰.۵

به نام خدا

سوالات آزمون نهایی درس: **علوم و فنون ادبی ۳**	تعداد صفحه: **۵**	رشته: **ادبیات و علوم انسانی / علوم و معارف اسلامی**		ساعت شروع: **۷:۳۰**
دوره دوم متوسطه – دوازدهم	تاریخ آزمون: **۱۴۰۳/۰۳/۰۸**	نام و نام خانوادگی:		مدت آزمون: **۱۰۰ دقیقه**
دانش آموزان روزانه، بزرگسال، داوطلب آزاد، آموزش از راه دور و ایثارگر داخل و خارج کشور خرداد ۱۴۰۳			مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش azmoon.medu.ir	

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	نمره
۱۰	در بیت زیر کدام یک از درون مایه‌های شعر عصر بیداری مشاهده می‌شود؟ چون نَگِریم ز درد و چون ننالم؟ دزد را چو محرم به خانه کردم الف) توجه به مردم ب) تعلیم و تربیت جدید ج) وطن د) آزادی	۰.۲۵
۱۱	«آشنایی‌زدایی و روی‌آوردن به ترکیب‌های بدیع و بی‌سابقه یکی از مشخصه‌های زبانی شعر دورهٔ انقلاب اسلامی است که در نتیجهٔ روی‌آوردن شاعران به ..... حاصل شده است.»	۰.۲۵
۱۲	داستانک‌نویسی (مینی‌مال) در کدام دهه رایج شد؟	۰.۲۵
۱۳	گرایش به کدام یک از موارد داخل کمانک، ویژگی مشترک شعر دورهٔ انقلاب و شعر بیدل است؟ (گرایش به خیال بندی - گرایش به حماسه)	۰.۲۵
۱۴	**زیبایی شناسی (۶ نمره)** آرایه های (اغراق-تناسب-تضمین-تلمیح) به ترتیب در کدام گزینه دیده می‌شود؟ الف) سر من مست جمالت، دل من دام خیالت گُهر دیده نثارِ کفِ دریای تو دارد ب) گفت آن یار کزو گشت سرِ دار بلند جُرمش این بود که اسرار هویدا می کرد ج) حافظ از جور تو، حاشا که بگرداند روی من از آن روز که در بند توأم، آزادم د) چو رامین گه‌گهی بنواختی چنگ زِ شادی بر سر آب آمدی سنگ ۱) ج-الف - ب- د ۲) الف-ب-د-ج ۳) ب-الف-ج-د ۴) د-الف-ج-ب	۰.۲۵
۱۵	آرایهٔ «متناقض‌نما» را در بیت زیر مشخص کنید و دلیل خود را بنویسید. «عجب مدار که در عین درد ،خاموشم که درد یارِ پری چهره، عین درمان است»	۰.۵
۱۶	در بیت زیر واژهٔ ..... در دو معنا به کار رفته‌است و کاربرد این واژه باعث خلق آرایهٔ..... شده‌است. «بی مهر رُخت روز مرا نور نمانده است وز عمرِ مرا جز شب دیجور نمانده است»	۰.۵
۱۷	در کدام بیت اسلوب معادله وجود دارد؟ چرا؟ الف) قطع زنجیر زِمجنون تو نتوان کردن موج جزو بدنِ آب روان می باشد ب) تنور لاله چنان برفُروخت باد بهار که غنچه غرق عرق گشت و گل به جوش آمد	۰.۵
۱۸	در بیت زیر نشرها را مشخص کنید و نوع لف و نشر را بنویسید. «گر ندیدی قبض و بسط عشق را در یک بساط گریهٔ مینا نگر،خندیدن ساغر ببین» نشر ۱ | نشر ۲ | نوع لف و نشر	۰.۷۵
۱۹	تضمین را در سرودهٔ زیر مشخص کنید؛ هاتف اصفهانی در این سروده، شعر کدام شاعر را تضمین کرده‌است ؟ مَهِ من نقاب بگشا ز جمال کبریایی که بُتان فروگذارند اساس خودنمایی شده انتظارم از حد چه شود ز در درآیی ز دو دیده خون فشانم ز غمت شب جدایی چه کنم که هست اینها گل باغ آشنایی	۰.۵

به نام خدا

سوالات آزمون نهایی درس: **علوم و فنون ادبی ۳**	تعداد صفحه: **۵**	رشته: **ادبیات و علوم انسانی / علوم و معارف اسلامی**		ساعت شروع: **۷:۳۰**
دوره دوم متوسطه – دوازدهم	تاریخ آزمون: **۱۴۰۳/۰۳/۰۸**	نام و نام خانوادگی:		مدت آزمون: **۱۰۰ دقیقه**
دانش آموزان روزانه، بزرگسال، داوطلب آزاد، آموزش از راه دور و ایثارگر داخل و خارج کشور خرداد ۱۴۰۳			مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش azmoon.medu.ir	

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	نمره
۲۰	آرایهٔ مناسب را از داخل کمانک انتخاب کنید. الف) لبریز زندگی است نفس‌های آخرت / آورده مرگ، گرم به آغوش تو پناه (متناقض‌نما – اسلوب معادله) ب) نگران با من استاده سحر / صبح می‌خواهد از من / کز مبارک دم او آورم این قومِ به جان باخته را / (بلکه خبر ایهام – حسن تعلیل)	۰.۵
۲۱	در بیت زیر شاعر برای تصویرآفرینی در حماسه از چه آرایه‌ای بهره گرفته‌است؟ «به تنها یکی گور بریان کنی هوا را به شمشیر گریان کنی»	۰.۲۵
۲۲	برای هر یک از ابیات زیر در ستون «الف» آرایهٔ مناسبی از ستون «ب» انتخاب کنید. (یک مورد اضافی است.) الف) اشک سحر زداید از لوح دل سیاهی خُرّم کند چمن را باران صبحگاهی ب) پشت‌گوژ آمد فلک در آفرینش تا کند هر زمان پیشت زمین بوس از برای افتخار ج) جوان می‌خواند سرشار از غمی گرم پی دستی نوازش‌بخش می‌گشت د) چون جواب ابله آمد خامشی این درازی در سخن چون می‌کشی ۱. تلمیح ۲. حس‌آمیزی ۳. حسن تعلیل ۴. اسلوب معادله ۵. متناقض‌نما	۱
۲۳	شاعر در بیت زیر به کدام داستان تاریخی اشاره کرده‌است؟ کاربرد این داستان موجب پیدایش کدام آرایهٔ ادبی شده‌است؟ «یا رب این آتش که بر جان من‌است سرد کن زان‌سان که کردی بر خلیل»	۰.۵
۲۴	کدام یک از آرایه‌های «تشبیه-تضاد-تناسب -متناقض‌نما» در بیت زیر به کار نرفته‌است؟ «این که گاهی می‌زدم بر آب و آتش خویش را روشنی در کار مردم بود مقصودم چو شمع»	۰.۲۵
۲۵	با ذکر دلیل آرایهٔ حس آمیزی را در بند زیر مشخص کنید؟ مرد نقّال آن -آن صدایش گرم، نایش گرم/ آن سکوتش ساکت و گیرا /راه می رفت و سخن می گفت-	۰.۵
۲۶	**موسیقی شعر (۶ نمره)** تقطیع عبارات زیر با کدام اختیارات شاعری مطابقت دارد؟ الف) گردآفرید: ـ ـ U ـ U ب) سوی من: UU ـ	۰.۵
۲۷	در بیت زیر واژه ای بیابید که مصوت بلند «ی» در آن همواره کوتاه تلفّظ می‌شود. «من نمی‌گویم زیان کن یا به فکر سود باش ای ز فرصت بی‌خبر، در هر چه هستی، زود باش»	۰.۲۵
۲۸	در ابیات زیر انواع وزن «همسان تک لختی، همسان دولختی و ناهمسان» را مشخص کنید. الف) هر کاو نظری دارد با یار کمان ابرو باید که سپر باشد پیش همه پیکان‌ها ب) این مه که چون منیژه لب چاه می نشست گریان به تازیانهٔ افراسیاب رفت ج) ز کوی یار می‌آید نسیم باد نوروزی از این باد ار مدد خواهی چراغ دل برافروزی	۰.۷۵

به نام خدا

سوالات آزمون نهایی درس: **علوم و فنون ادبی ۳**	تعداد صفحه: **۵**	رشته: **ادبیات و علوم انسانی / علوم و معارف اسلامی**	ساعت شروع: **۷:۳۰**	
دوره دوم متوسطه – دوازدهم	تاریخ آزمون: **۱۴۰۳/۰۳/۰۸**	نام و نام خانوادگی:	مدت آزمون: **۱۰۰ دقیقه**	
دانش آموزان روزانه، بزرگسال، داوطلب آزاد، آموزش از راه دور و ایثارگر داخل و خارج کشور خرداد ۱۴۰۳			مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش azmoon.medu.ir	

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	نمره
۲۹	نوع اختیار زبانی و اختیار وزنیِ بیت زیر را مشخص کنید. این اختیارات در کدام یک از پایه‌های آوایی قرار گرفته‌اند؟ « من که هر آنچه داشتم، اوّل ره‌گذاشتم حال برای چون تویی اگر که لایقم بگو»	۱
۳۰	نام بحرِ کدام بیت «هزج مسدّس محذوف» است؟ الف) ســـراپا اگـر زرد و پـژمـرده ایـم ولـی دل‌بـه پـاییز نـسپـرده ایم ب) بگفتا عشق شیرین بر تو چون است بگفت از جان شیرینم فزون است	۰.۲۵
۳۱	سرودهٔ زیر از تکرارِ کدام رکن (وزن واژه) عروضی ایجاد شده است؟ «نفسم را پَرِ پرواز از توست / به دماوند توسوگند، که گر بگشایند/بندم از بند،ببینند که: /آواز از توست»	۰.۲۵
۳۲	نشانه‌های هجایی کدام بیت را می‌توان به دو صورت «همسان و ناهمسان» بُرش آوایی زد؟ نظم کدام برش بر دیگری برتری دارد؟ الف) چون جام شفق موج زند خون به دل من با این همه، دور از تو مرا چهرهٔ زردی است ب) تـرک گـــدایـی مکن کـه گنج بیابی از نـــظر رهـــــروی کـه در گـذر آیـــد	۰.۵
۳۳	با توجه به بیت «شکر ایزد که به اقبال کُلَه گوشهٔ گل / نخوَت باد دی و شوکت خار آخر شد» به سؤالات پاسخ دهید. الف) پایه های آوایی اول و چهارمِ مصراعِ دوم بیت بالا را تقطیع و نشانه های هجایی آنها را در جدول قرار دهید و وزن کامل بیت را بنویسید. ب) دو اختیار وزنی در مصراع دوم ذکر کنید.	۲.۵
۳۴	**نقد و تحلیل نظم و نثر: (۴ نمره)** متن زیر را بخوانید و به سؤالات پاسخ دهید. «اطرافتان که خلوت شد، به سمت سنگرتان راه افتادید و من هم با فاصلهٔ نه چندان دور سعی کردم که پا جای پای شما بگذارم، مثل برق و باد، خودم را به سنگر برسانم و تفنگم را بردارم. آنچه مشکل بود، یافتن شما بود در این معرکه و تاریکی. ...توپخانه شروع کرده بود و صدای مهیب آن، صدای کودکانه اما خشک کلاش را در خود هضم می‌کرد» الف) دو ویژگی زبانی متن بالا را بنویسید. ب) در متن بالا یک حس‌آمیزی بیابید. ج) متن بالا را از نظر سطح فکری بررسی کنید. (یک مورد)	۱

پایه های آوایی				
نشانهٔ هجایی				
وزن				

به نام خدا

سوالات آزمون نهایی درس: **علوم و فنون ادبی ۳**	تعداد صفحه: **۵**	رشته: **ادبیات و علوم انسانی / علوم و معارف اسلامی**	ساعت شروع: **۷:۳۰**	
دوره دوم متوسطه – دوازدهم	تاریخ آزمون: **۱۴۰۳/۰۳/۰۸**	نام و نام خانوادگی:	مدت آزمون: **۱۰۰ دقیقه**	
دانش آموزان روزانه، بزرگسال، داوطلب آزاد، آموزش از راه دور و ایثارگر داخل و خارج کشور خرداد ۱۴۰۳			مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش azmoon.medu.ir	

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	نمره
۳۵	**با توجه به متن زیر که برگرفته از کتاب «تاریخ بیداری ایرانیان» است، به سؤالات مطرح شده پاسخ دهید.** **« مشاهده می‌کنیم که در مجاری سنهٔ ۱۲۶۵ بسیاری از امور را که دلالت دارد بر بیداری ایرانیان و باعث و مسبّب آن را جز مرحوم میرزا تقی‌خان امیر نظام، احدی را سراغ نداریم؛ چه آن بزرگ مرد که به قابلیت خود از پستی به بلندی رسید ...دوست و دشمن او را از نوادر دهر شمردند و کارهای امیر نظام از ترتیب و انتظام قشون و اصلاح کار دفتر و مالیّه که خرج، دو کرور اضافه بر دخل بود، همه در یک دو سال صورت گرفت.»** **الف) این نوشته نشان‌دهندهٔ کدام دورهٔ تاریخی است؟ ب) دو ویژگی ادبی متن را بنویسید.** **ج) نویسندهٔ متن بالا کیست؟**	۱
۳۶	**با توجه به شعر زیر به پرسش‌ها پاسخ دهید.** **«در آن کویر سوخته، آن خاک بی بهار حتّی علف اجازهٔ زیباشدن نداشت** **گُم بود در عمیق زمین شانهٔ بهار بی تو ولی زمینهٔ پیدا شدن نداشت** **دل ها اگر چه صاف، ولی از هراس سنگ آیینه بود و میل تماشا شدن نداشت»** **الف) دو مورد از ویژگی‌های ادبی شعر را بنویسید. ب) یک ویژگی فکری برای شعر بالا بنویسید.**	۰.۷۵
۳۷	**با توجه به ابیات زیر از شعر « دماوندیه» به سؤالات پاسخ دهید.** **«شو منفجر ای دل زمانه و آن آتش خود نهفته مپسند** **خامُش منشین سخن همی گوی افسرده مباش خوش همی خند** **پنهان مکن آتش درون را زین سوخته جان شنو یکی پند** **گر آتش دل نهفته داری سوزد جانت به جانت سوگند»** **الف) چه آرایه‌ای بین ابیات اول و آخر مشترک است؟ ب) درون مایه و مضمون شعر بالا را بنویسید.**	۰.۵
۳۸	**با توجه به سرودهٔ زیر؛** **ققنوس، مرغ خوشخوان، آوازهٔ جهان / بر شاخ خیزران / بنشسته‌است فرد /** **بر گِرد او / بر هر سر شاخی پرندگان / او ناله های گمشده ترکیب می‌کند.** **الف) قالب این شعر چیست؟ ب) کدام قالب شعر سنتی زمینه ساز پیدایش این قالب شعری شده است؟** **ج) نام سرایندهٔ این شعر را بنوسید.** **«پیروز و شادکام باشید»**	۰.۷۵

به نام خدا

راهنمای تصحیح آزمون نهایی درس: **علوم و فنون ادبی ۳**		رشته: **ادبیات و علوم انسانی / علوم و معارف اسلامی**	
دوره دوم متوسطه - دوازدهم	تاریخ آزمون: **۱۴۰۳/۰۳/۰۸**	ساعت شروع: **۷:۳۰**	مدت آزمون: **۱۰۰ دقیقه**
دانش آموزان روزانه، بزرگسال، داوطلب آزاد، آموزش از راه دور و ایثارگر داخل و خارج کشور خرداد ۱۴۰۳		مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش azmoon.medu.ir	

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
۱	گزینهٔ « الف » ترجمهٔ رمان‌های تاریخی (صفحهٔ ۱۹)	۰.۲۵
۲	الف) درست ۰/۲۵ صفحه (۷۰) ب) نادرست ۰/۲۵ صفحه (۷۱)	۰.۵
۳	حماسهٔ مذهبی یا حماسه دینی یا واژهٔ «حماسه» به تنهایی ۰/۲۵ (صفحه ۱۳)	۰.۲۵
۴	گزینهٔ «۴» یا «مجموعهٔ چرند و پرند را در روزنامهٔ سروش منتشر کرد». (صفحهٔ ۲۰)	۰.۲۵
۵	گزینهٔ «الف» ۰/۲۵ (صفحه۷۸)	۰.۲۵
۶	قائم مقام فراهانی ۰/۲۵ صفحهٔ (۲۰)	۰.۲۵
۷	گزینهٔ «د» یا « ازآسمان سبز» ۰/۲۵ (صفحهٔ ۷۵)	۰.۲۵
۸	الف) نادرست ۰/۲۵ (صفحه ۱۰۰) ب) درست ۰/۲۵ (صفحهٔ ۴۴)	۰.۵
۹	الف) فکری ۰/۲۵ صفحه (۴۶) ب) ادبی ۰/۲۵ صفحهٔ (۴۵)	۰.۵
۱۰	گزینهٔ «ج» وطن ۰/۲۵ صفحه (۴۷)	۰.۲۵
۱۱	مفاهیم انتزاعی ۰/۲۵ (صفحه ۹۹)	۰.۲۵
۱۲	دههٔ هشتاد ۰/۲۵ (صفحهٔ۱۰۱)	۰.۲۵
۱۳	گرایش به خیال بندی ۰/۲۵ (صفحهٔ ۹۹)	۰.۲۵
۱۴	گزینهٔ ۴ ۰/۲۵ (صفحات ۳۰-۳۱-۶۱-۸۹)	۰.۲۵
۱۵	عبارت«که درد یار پری‌چهره عین درمان است.» ۲۵/. جمع دو تضاد در یک امر- درد درمانبخش نیست- جمع ضدین در یک امر- جمع دو معنای متناقض در سخن(موارد مشابه قابل پذیرش است.) ۲۵/. (صفحه ۶۳)	۰.۵
۱۶	مهر ۲۵/. /ایهام ۲۵ /. (صفحه ۸۹)	۰.۵

به نام خدا

راهنمای تصحیح آزمون نهایی درس: **علوم و فنون ادبی ۳**		رشته: **ادبیات و علوم انسانی / علوم و معارف اسلامی**	
دوره دوم متوسطه - دوازدهم	تاریخ آزمون: **۱۴۰۳/۰۳/۰۸**	ساعت شروع: **۷:۳۰**	مدت آزمون: **۱۰۰ دقیقه**
دانش آموزان روزانه، بزرگسال، داوطلب آزاد، آموزش از راه دور و ایثارگر داخل و خارج کشور خرداد ۱۴۰۳		مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش azmoon.medu.ir	

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
۱۷	گزینهٔ «الف»۲۵/. (صفحه ۱۱۴) یکی از طرفین معادلی برای تأیید عبارت دیگر/ می توان بین دو مصراع «همانطور» قرار داد./ بیان مفهوم ذهنی در یک مصرع یا بیت و مفهومی محسوس در مصراع دیگر برای تأیید آن / رابطهٔ دو مصراع بر پایهٔ شباهت است. همچنین اشاره به این نکته که در مورد «ب» به علت وجود حرف ربط «که» اسلوب معادله منتفی است. (موارد مشابه قابل پذیرش است.) ۲۵/.	۰.۵
۱۸	نشر ۱ «گریه/گریهٔ مینا » ۲۵/. نشر۲« خندیدن/ خندیدن ساغر» ۲۵/. نوع لف و نشر« لف و نشر مرتب» ۲۵/. (صفحه ۵۸)	۰.۷۵
۱۹	« ز دو دیده خون فشانم ز غمت شب جدایی/ چه کنم که هست اینها گل باغ آشنایی» یا « مصراع ۴ و۵» ۲۵/. فخرالدین عراقی ۲۵/. (صفحه ۳۴)	۰.۵
۲۰	الف) متناقض نما (پارادوکس) ۲۵/. (صفحه ۶۰) ب) ایهام۲۵/. (صفحه ۹۲)	۰.۵
۲۱	اغراق۲۵/. (صفحه۸۸)	۰.۲۵
۲۲	الف)گزینه ۴ یا اسلوب معادله ۲۵/. (صفحه ۱۱۷) ب)گزینه ۳ یا حسن تعلیل ۲۵/. (صفحه ۱۱۶) ج) گزینه ۲ یا حس‌آمیزی ۲۵/. (صفحه ۱۲۰) د) گزینه ۱ یا تلمیح ۲۵/. (صفحه ۳۲)	۱
۲۳	اشاره به سرد شدن آتش بر حضرت ابراهیم/ اشاره به داستان حضرت ابراهیم و سوزاندن او به دست نمرود (یا هرمفهوم نزدیک دیگر) ۲۵/. تلمیح ۲۵/. (صفحه ۳۲)	۰.۵
۲۴	متناقض‌نما۲۵/. (صفحه ۵۹)	۰.۲۵
۲۵	صدایش گرم ۲۵/. - آمیختن دو حس با یکدیگر یا ترکیب حس شنوایی با حس لامسه ۲۵/. (صفحه ۱۱۳)	۰.۵
۲۶	الف) امکان حذف همزه۲۵/. (صفحه ۴۹) ب) کوتاه تلفّظ کردن مصوّت بلند (سو =سُ) ۲۵/. (صفحه ۵۲)	۰.۵
۲۷	« زیان » ۲۵/. (صفحه ۵۴)	۰.۲۵
۲۸	الف) همسان دو لختی۲۵/. ب) ناهمسان۲۵/. ج) همسان تک لختی۲۵/. (صفحه ۲۳)	۰.۷۵
۲۹	امکان حذف همزه (۰/۲۵) (قلب (۰/۲۵) در پایه آوایی یا رکن اوّل مصرع اول (هر آن = ه ران) ۲۵/. (صفحه ۴۹) در پایه آوایی یا رکن سوم مصراع دوم یا رکن هفتم (اَ گَر کِ لا: = مفاعلن مفتعلن) — ۲۵/. (صفحه ۸۶)	۱
۳۰	گزینهٔ «ب» یا بیت (بگفتا عشق شیرین بر تو چون است بگفت از جان شیرینم فزون است) ۲۵/. (صفحه ۹۲)	۰.۲۵

به نام خدا

راهنمای تصحیح آزمون نهایی درس: **علوم و فنون ادبی ۳**	رشته: **ادبیات و علوم انسانی / علوم و معارف اسلامی**		
دوره دوم متوسطه - دوازدهم	تاریخ آزمون: **۱۴۰۳/۰۳/۰۸**	ساعت شروع: **۷:۳۰**	مدت آزمون: **۱۰۰ دقیقه**
دانش آموزان روزانه، بزرگسال، داوطلب آزاد، آموزش از راه دور و ایثارگر داخل و خارج کشور خرداد ۱۴۰۳		مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش azmoon.medu.ir	

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
۳۱	فعلاتن۲۵/. (صفحه ۱۰۶)	۰.۲۵
۳۲	گزینهٔ «الف» یا بیت«چون جام شفق موج زند خون به دل من/ با این همه دور از تو مرا چهرهٔ زردی است» ۲۵/. همسان یا « مستفعل مستفعل مستفعل فع لن (مستف) » ۲۵/. (صفحه ۹۰)	۰.۵
۳۳	جدول: پایه‌های آوایی: نخ وَ تِ با / خِر شد؛ نشانه هجایی: ـU ـ ـ / ـ ـ (ـ U U) ـ ـ؛ وزن: فاعلاتن(فعلاتن) / فعلاتن / فعلاتن / فع لن (فَعَلن) الف) هر خانهٔ جدول۲۵/. (صفحه ۶۳) ب) آوردن فاعلاتن به جای فعلاتن در رکن اول۲۵/. (صفحه ۸۳) ابدال (در هجای ماقبل آخر مصراع دوم/ یا رکن آخر مصراع دوم)۲۵/. (صفحه ۸۵) (با توجه به اینکه در صورت سوال اختیارات ذکر نگردیده است، در ستون دوم، تقطیع هجایی به صورت -UU- نیز صحیح است)	۲.۵
۳۴	الف) زبان عامیانه، ساده و روان، استفاده از واژگان مربوط به فرهنگ شهادت، ایثار و مقاومت (مفاهیم مشابه)۵/. ب) صدای خشک۲۵/. ج) ترویج فرهنگ ایثار، دفاع از وطن و شهادت (مفاهیم مشابه) ۲۵/. (صص-۱۰۱ -۹۹)	۱
۳۵	الف) دورهٔ مشروطه ۲۵/. ب) پستی و بلند (تضاد) - (نظام و انتظام) اشتقاق -(مالیه، دخل و خرج) تناسب(مراعات نظیر) - (دوست و دشمن: تضاد/ دوست و دشمن: مجاز از همهٔ مردم- (یک و دو) تناسب (مراعات نظیر). کنایه (از پستی به بلندی رسیدن / خرج دو کرور اضافه بر خرج بود) -ساده و گزارشی بودن نثر- کنار گذاشتن قید و بندهای نثر مصنوع و فنی دو مورد ۵/. ج)ناظم الاسلام کرمانی ۲۵/.	۱
۳۶	الف) کویر: استعاره، مجاز به علاقهٔ شباهت هم صحیح است/ اجازه نداشتن علف: تشخیص یا استعاره مکنیه/ شانه بهار: اضافه استعاری / هراس سنگ: تشخیص/ کویر و خاک: تناسب(مراعات نظیر) / سنگ و آیینه: تضادّ مفهومی/کویر: نماد/ آیینه بودن: تشبیه / صاف بودن دل: کنایه/ سوخته بودن: کنایه از بی آب و علف/ زمین و زمینه : جناس نا همسان افزایشی/ خاک بی بهار: مجاز از سرزمین/ قالب غزل / استفاده از تمثیل و نماد/ انتخاب وزن متناسب با محتوی/صور خیال جدید و نو/مراعات نظیر بین واژه‌های « صاف، آیینه ، تماشا»/ « علف، خاک، بهار» ۵/. (ص۱۰۳) ب) ظلم‌ستیزی، وجود خفقان و استبداد، بیان فرهنگ دفاع مقدس، روی آوردن به مفاهیم انتزاعی، حضور روح حماسه و عرفان در شعر این دوره. (مفاهیم مربوط به مقاومت و دفاع مقدس پذیرفته است.) (۲۵/.) ص۱۰۳	۰.۷۵
۳۷	الف) استعاره مکنیه/ تشخیص/ استعاره یا مصرّحه(لفظ استعاره به تنهایی قابل قبول است)/ تناسب(مراعات نظیر) (۲۵/.) ب) پرهیز از سکوت، دعوت به قیام، آزادی، ظلم ستیزی (یا هر مورد مشابه دیگر) (صفحهٔ۴۴) ۲۵/.	۰.۵
۳۸	الف) شعر نو (نیمایی) ۲۵/. (صفحه ۸۲) ب) مستزاد ۲۵/. (ص۴۳) ج) نیمایوشیج ۲۵/. (ص۸۲) پاسخ های نزدیک به پاسخ صحیح مورد قبول و در موارد مشابه نظر مصحّحان گرامی صائب است.	۰.۷۵